

Wesp

Ian Garbutt

Wesp

De zoete macht

Vertaling Emmy van Beest & Josephine Ruitenberg

Nieuw Amsterdam *Uitgevers*

Voor Judy, zoals altijd

De uitgever ontving voor deze Nederlandse uitgave
een subsidie van Creative Scotland

Oorspronkelijke titel *Wasp, or a Very Sweet Power*. Polygon,
an imprint of Birlinn Ltd, Edinburgh

© Ian Garbutt 2015

© Nederlandse vertaling Emmy van Beest & Josephine Ruitenberg /

Nieuw Amsterdam *Uitgevers* 2015

Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp Nico Richter

Foto omslag *Portrait of a Lady 3* © Gustave Jean Jacquet

NUR 302

ISBN 978 90 468 1854 1

www.nieuwamsterdam.nl/iangarbutt.nl

Een bezoeker

Bethany Harris zit roerloos op het vieze matras, met haar benen opgetrokken en haar handen ontspannen op haar gekreukte, vuile jurk. In de muur tegenover haar zit het enige raam van de kamer, en het kozijn gaat aan weerszijden schuil achter damasten gordijnen met kwastjes eraan. Prachtige gordijnen, die het zonlicht tegenhouden.

Ze worden nooit door een zuchtje wind beroerd. Het raam is dichtgespijkerd en het vensterglas is vingerdik. Buiten, in de goed onderhouden tuin, kijken honderden roze bloemgezichtjes op uit de rozenperken.

Er gaat een vlieg op haar wang zitten. Ze probeert niet met haar ogen te knippen en haar ademhaling te beperken tot een zuchtje. Urenlang oefent ze zich in het leegmaken van haar hoofd. Elke dag doet ze haar uiterste best om zichzelf kleiner te maken, om te verdwijnen. Dan wordt ze misschien vergeten, genegeerd, met rust gelaten. Het is de enige uitweg die ze kan bedenken.

Rechts van haar is de deur naar de gang. Haar oren zijn gespist op elk geluid uit die richting. Het knarsen van de sleutel, het draaien van de knop, een zacht geruis als de deur aan de geoliede scharnieren naar binnen zwenkt. Ze heeft voetstappen leren herkennen zoals ze vroeger heeft leren lezen. De zware stap van Vrind, het dribbelen van de jongere meisjes, de onregelmatige tred van de zieken of kreupelen.

Bethany is veel kwijtgeraakt. De satijnen strikken van haar

groezelige jurk. De hakken van haar beide muiltjes. Haar ivoren armband, die is gestolen en waarschijnlijk verkocht. Door een harde mep is er een tand losgekomen, en haar ringvinger heeft geen nagel meer.

Haar blik dwaalt weg van het raam. Een zwerm stofjes is gevangen in een bundel zonlicht en wordt opgetild op een warme luchtstroom. Ze tuurt ernaar en ziet ze scherp afgetekend. Even lijkt de kamer vol rondwervelende deeltjes die patronen vormen, uiteenwijken en zich op een andere manier weer samenvoegen.

Een geluid op de gang. Bethany kruipt dieper in zichzelf weg. Een stap, een pauze, en dan twee stappen kort achterelkaar. Het meisje dat water brengt, en klikjes, geroofd uit de provisiekast, die meteen moeten worden opgegeten. Ze haast zich van kamer naar kamer en doet al het vuile werk waartoe Vrind zich niet verlaagt. Misschien is ze niet slim genoeg om weg te lopen. Of misschien wacht haar buiten de tuilmuren iets ergers dan de dingen waarmee ze hier wordt geconfronteerd.

Ze stuift altijd buiten adem en met roze wangen de kamer binnen, alsof ze op het nippertje is voor een zeer belangrijke afspraak. Vandaag komt ze met lege handen. Vliegensvlug gaat ze op het bed zitten en dan streelt ze Bethany's haar, met vingers die als een warm beekje over haar schedel kabbelen. 'Ik snap niet waarom Vrind jou altijd moet hebben. Vroeger maakte hij nooit veel onderscheid tussen ons, behalve als hij zijn roze paal ergens in wilde steken. En zelfs dan was hij niet erg kieskeurig.'

Haar ogen worden zo groot als eieren als ze praat, alsof ze een door God gegeven talent moet aanspreken om de woorden te vormen. De hoogst enkele keer dat Bethany erover nadenkt, vraagt ze zich af waardoor de geest van deze vrouw gebroken is, en of ze misschien al krankzinnig was toen ze hier kwam.

Dat zal mij niet gebeuren, denkt Beth.

Losse gedachten fladderen door haar hoofd, botsen op elkaar en vormen beelden. Ze voelt de luizen in haar hoofdhuid bijten.

Stofjes vervagen in het niets als er een wolk voor de zon schuift.

Het voorhoofd boven de lichtbruine, lege ogen van het watermeisje wordt in tweeën gedeeld door een frons. 'Vrind komt je straks halen,' zegt ze. 'Dat moest ik je komen vertellen.'

'Wat wil hij?'

Het watermeisje begint een wijsje te neuriën dat in een krin-getje ronddraait en in zijn eigen staart bijt, terwijl haar geest de cyclus doorloopt van luciditeit naar waanzin en terug. Beth grijpt haar pols. 'Ik vroeg wat hij wil.'

'Dat gaat hij mij toch niet vertellen? Vergeet niet wat ik je vorige keer heb gezegd. Wees niet bang om te vluchten' – het watermeisje tikt tegen haar slaap – 'hierbinnen. Als je eenmaal over die muur bent gesprongen, kan Vrind niet meer bij je komen. Ik heb mijn eigen plek. Jij zult er ook een vinden. Maar geen kwade. Ik weet dat je er daar een paar van hebt.' Ze buigt zich naar voren op het matras. Zelfs in een storm zou er geen plukje van haar vette, geklitte haar van zijn plaats komen. 'Als er geen kwade plekken waren, zou je hier niet zijn.'

Als de schemering valt, zit Beth nog steeds op haar matras. Ze hoort de onregelmatige voetstappen van Vrind. De deur zwaait open. Hij glipt geluidloos naar binnen, ondanks zijn omvang, en blijft naast het bed staan. 'Heel stil zijn,' zegt hij. 'Ik neem je mee naar mijn kantoor. Zorg dat je niemand wakker maakt.'

Bethany stemt zwijgend toe. Langzaam strekt ze haar armen en benen om geen kramp te krijgen. Op de gang druipt een kaars in zijn houder aan de muur. Boven hoest iemand in haar slaap, mompelt en draait zich om. Bethany ademt diep in en loopt achter Vrind aan door de gang met het lage plafond. De lucht is hier maar een klein beetje frisser. Voor hen staat een deur open en daarachter flakkert een vuur in een haard. Ze voelt de warmte.

Een kamer met eiken lambrisering. Een werktafel, een taboeret, een plank vol puntige ganzenpennen. Bethany is hier al eens geweest, op haar eerste avond, toen ze moest wachten terwijl haar naam in een boek met een leren band werd geschreven. Nu staat ze met haar rug naar het vuur en kijkt waakzaam. Wat Vrind ook van plan is, ze zal zorgen dat ze eerst haar botten een beetje verwarmt. Hij kijkt naar haar en trekt zijn lippen tot een dunne streep. ‘Goed zo. Warm je reet maar. En sla jezelf dan ook even op je wangen om er wat kleur op te krijgen. Het kan geen kwaad als je er een beetje florissant uitziet.’

‘Ga je me vermoorden?’

Vrind buigt zich naar voren. ‘Wat zeg je?’

Beth verstrengelt haar vingers achter haar rug. ‘Dat wilde je al vanaf het begin.’

Een lach splijt zijn blozende gezicht. ‘Je vermoorden is wel het laatste wat ik vanavond van plan ben.’

Haar onderlip begint te trillen. Ze kan het niet onderdrukken, maar ze wil niet dat hij haar ziet huilen. ‘Je bent een ellendeling die er plezier in heeft vrouwen te kwellen. Je moeder had je moeten smoren toen je nog in de windsels lag.’

Zijn laars raakt haar hard in haar dij en ze smakt languit op de planken vloer. Ze ruikt stof en oude as. Splinters prikken in haar handen.

Vrind torent boven haar uit. Dat was het dan, denkt ze. De volgende schop zal in mijn ribben terechtkomen. De derde tegen mijn slaap. Hij zal pas ophouden als ik geen leven meer in me heb.

Ze zet zich schrap. Vrind blijft wijdbeens staan. Ze draait zich om en kijkt naar hem.

‘Je bent een brutale griet,’ zegt hij, ‘maar zorg dat ik je niet nog een trap hoeft te geven. Je hebt iemands aandacht getrokken, en dat gaat mij een smak centen opleveren. Ik heb vertrouwen in je. Dat heb ik al sinds je probeerde de deur van mijn rijtuig open te klauwen.’

Voordat ze antwoord kan geven doet hij de achterdeur open en roept iets in het donker. Een formidabele heksenmeester met een huid zo zwart als de nacht stapt de kamer in. Hij is gekleed als een edelman, in een karmozijnrode satijnen jas en een vest waar gouden vlinders op schitteren. Roomkleurige kousen onder een met kwastjes versierde kuitbroek, en daar weer onder een paar glanzend gepoetste gespschoenen. Boven zijn donkere voorhoofd prijkt een met zilverig poeder bestoven pruik waar een zwartsatijnen strik ter grootte van een mannenhand in is gestoken. Een oeroude, heidense magie lijkt te knetteren tussen zijn vingertoppen. Maar als hij die grote handen omdraait, zijn ze aan de binnenkant net zo roze als die van het meisje.

Vrind spuugt op zijn mouw en boent hier en daar wat vuil van haar gezicht. 'Een schoonheid, zoals ik je heb gezegd.'

'Je hebt wel erg lang gewacht.' De stem van de donkere man dreunt als malende molenstenen. 'Nog een maand in dit oord en ze was voer geweest voor de wormen.'

'Geen sprake van. Het zou zonde zijn om deze dood te laten gaan. Ze moest alleen boeten voor haar zonden, als je begrijpt wat ik bedoel. Haar straf is met eerlijk goud gekocht, net zoals jij haar verlossing koopt.'

De bezoeker gaat op zijn hurken voor Beth zitten. Op zijn rechterwang heeft hij een gekleurde tekening. Een afbeelding van een vogel, klein maar heel gedetailleerd. Een roofvogel, maar ze kan niet op de naam komen.

'We gaan een ritje maken met een koets,' zegt hij, en hij spreekt de woorden uit met een accent dat in geen enkel dal en aan geen enkele kust van dit land thuishoort. 'Ik wil graag dat je je gedraagt. Als je dat doet, word je goed behandeld. Begrepen?'

'U bent helemaal donker,' fluistert ze.

Hij knikt, zonder dat zijn uitdrukking verandert. Ze heeft de indruk dat zijn gezicht uit steenkool is gehouwen. Dan slijt zijn mond open en ziet ze plotseling twee rijen tanden, witter dan

sneeuwvlokken. ‘Oooo,’ roept ze als een klein kind, en ze schuift op haar knieën naar achteren. De donkere man pakt haar onder haar armen en trekt haar overeind, alsof ze niet meer weegt dan een zak spinrag. Het meisje schudt hem van zich af. Misschien is hij een slaaf. Ze heeft weleens gehoord dat stadsmensen het leuk vinden om hun Moren op te doffen, maar ze heeft er nog nooit een gezien.

Met zijn grote ogen kijkt hij haar onderzoekend aan. ‘Kun je een stukje lopen, juffrouw?’

Het lijkt een mensenleven geleden dat iemand haar ‘juffrouw’ heeft genoemd. Leugenbrok, snol en meer van die dingen, ja. Maar ‘juffrouw’? Op elk ander moment zou Vrind zich een krik lachen.

De donkere man draait zich om. ‘Heb je een overkleed of mantel?’

Vrind snuift. ‘Ze gaat net zo weg als ze binnen is gekomen. Ik ben niet van de kerkelijke armenzorg en ik verdien niet zoveel dat ik het me kan veroorloven kleren weg te geven.’

‘Ik heb je beurs anders goed gespekt.’

‘Jawel, maar wie moet ik weer allemaal omkopen om ervoor te zorgen dat je hiermee wegkomt?’

‘Goed. Dan moet de deken in het rijtuig maar voldoende zijn.’

Het meisje raakt de arm van de donkere man aan. ‘Ga ik naar huis?’

‘Ja,’ zegt hij, zonder glimlach nu. ‘In zekere zin wel.’

Hoewel het zomer is, striemt er een felle regen door de achtertuin. Beth schopt de kapotte restanten van haar schoenen uit en drukt haar voeten in het grind. Het is alsof er spelden in haar voetzolen prikken, en de steentjes duwen haar tenen uit elkaar. Met open mond en gestrekte armen heft ze haar gezicht naar de hemel. Wanneer heeft ze voor het laatst regen op haar huid gevoeld? Ze likt langs haar bovenlip en haar kin, zo ver als ze maar kan komen met haar tong. Haar vuile jurk raakt doorweekt en

haar haar plakt tegen haar schedel. In een bolle regendruppel die aan een haarplukje bungelt, wordt de hele nachtelijke wereld in het klein weerspiegeld.

De Moor doet de tuindeur achter zich dicht. Nu sijpelt alleen het licht van Vrinds vuur nog door de gordijnen, en aan een rijtuig dat op de landweg staat te wachten hangt een lantaarn die heen en weer zwaait in de wind. Meer heeft Beth niet nodig. Van achter haar vierkante raam heeft ze de plattegrond van deze bedrieglijk mooie tuin bestudeerd. Haar bezoeker commandeert of berispt haar niet, maar loopt zachtjes achter haar aan als ze over het pad tussen de bloemperken door schiet. Water druipt uit een hoek van zijn driekante steek en stroomt over de voorkant van zijn jas. Zijn gezicht is niet te zien.

Beth plukt een kletsnatte bloem en drukt de blaadjes tegen haar wangen. Een handvol modderige aarde die ze onder haar neus houdt, roept herinneringen op aan dorpsweggetjes met diepe voren, de groentetuin van haar moeder en de weide achter de kerk die in de winter altijd onder water stond. Alle dingen die voorgoed verdwenen zijn.

De Moor wacht bij het hek, en daar blijkt de nacht nog een curiosum te hebben uitgespuugd. Een sjofele gedaante die naast het rijtuig staat, gekleed in een te grote jas, met in zijn hand een ingevette zweep die minstens tweemaal zo lang is als hijzelf. De regen heeft natte plukken haar over het bovenste deel van zijn wanstaltige hoofd geboetseerd.

‘Ge hebt de tijd genomen, Visarend,’ zegt de gedaante, en zijn stem klinkt gedempt van achter zijn opgeslagen kraag.

‘Dat kan wel wezen, maar ik heb onze vis aan de haak geslagen en wil haar voor het einde van de nacht binnenhalen.’

De donkere man, Visarend, legt een hand op Beths arm. Ze trapt in een van de vele plassen die op het weggetje staan. Bij de deur van het rijtuig aarzelt ze, omdat haar een herinnering te binnen schiet. De greep op haar arm wordt steviger.

‘Niet moeilijk doen, kleintje.’

‘Laat me de deurkrukken zien. En de ramen. Ik wil zien dat ze werken.’

De greep verslapt. ‘Heb je een angst voor rijtuigen? Kijk,’ – hij laat het zien – ‘alles doet het zoals het hoort.’

Ze ademt diep in en klimt naar binnen. Op de vloer liggen tapijten, die fluwelig aanvoelen onder haar voeten. Aan de wand hangt een kleinere lantaarn die zwak brandt. Beth laat zich tegen de zachte bekleding zakken. Visarend biedt haar een deken aan, maar Beth duwt die weg.

‘Je wordt nog ziek,’ waarschuwt hij.

‘Die zwijnenstal is me niet fataal geworden, dus ik betwijfel of een plens fris water dat wel zal doen.’

‘Zoals je wilt.’ Hij legt de deken opzij en steekt haar een tinnen zakflacon toe. Na een moment van aarzeling neemt Beth een slokje. Een rokerig smakende brandy verspreidt een vuurtje door haar buik. Ze doet haar mond open om iets te zeggen, maar hij verzegelt haar lippen met één vinger. ‘Nee, nu moet je rusten. We hebben een lange reis voor de boeg.’

Hij leunt naar achteren en klopt met zijn knokkels tegen het dak. De teugels knallen en het rijtuig komt met een schok in beweging.

‘Wat wilt u van me?’

Hij schudt zijn hoofd. ‘Doe voorlopig maar wat ik zeg.’ Hij trekt de steek over zijn ogen, zodat de schaduw over zijn gezicht dieper wordt. Zijn stem klinkt beschaafd, bijna voornaam, maar is als een jas die niet helemaal past.

De veren van de koets vangen de hobbels en bobbels in de drijfnapte weg op. Beths oogleden worden zwaar. Ze vraagt zich af of er iets in de brandy zit, maar protesteert niet en laat zich half in slaap sussen door het deinen van de koets; dieper durft ze niet weg te zakken. Ze heeft geen dromen. Zelfs dat genoegen is haar in het Rusthuis hardhandig ontnomen. In plaats daarvan

klampt ze zich vast aan de overtuiging dat ze, wat de donkere man ook van plan is, in elk geval naar huis gaat.

Aan de monding van de rivier

‘Deze heeft me een glimlach. Breed, en wat een tanden! Zal ik haar er nog eentje geven?’ Het mes trilde boven haar keel. ‘Wat denk je daarvan, Moor? Een grote rode grijs?’

‘Raak mijn vrouw niet aan.’

‘Moet je horen. Hij spreekt onze taal. Denkt dat-ie beschaafd is.’

Hun stemmen klonken schraperig en speekselrijk. Anders dan het zangerige Engels dat hij van de missionarissen had geleerd.

‘Misschien kunnen we je gebruiken. Hè, Jack?’

‘Best mogelijk. Luister ’es, zwartje, doe wat ik zeg als je wilt dat je vrouw er niet aan gaat. Tom hier is een geduldig mens en hij is er rustig voor gaan zitten. Hij kan dat mes heel lang op haar keel houden. Toch, Tom?’

‘Zekers,’ zei Tom.

‘Ik zal doen wat u zegt.’

Jack spooog een gele fluim op de bosgrond. ‘Brave jongen.’

Hij riep zijn mensen bijeen en vertelde hun dat het gevaar uit het noorden kwam en dat ze moesten gaan. Meteen. Ze volgden hem langs de rivieroever naar de monding van het Grote Water. Hun zintuigen waren vertroebeld doordat ze hem vertrouwden. Zo kwam het dat ze de netten van de slavenhalers niet zagen. Drie probeerden zich te verzetten en werden doodgeschoten of neergeknuppeld. Van de anderen werden de polsen en enkels geketend.

‘U zei dat u ons zou sparen.’

‘Dat heb ik ook gedaan,’ zei Jack. ‘Jullie leven toch allebei nog?’ Hij knikte naar Nanyanika. ‘Breng haar naar de kapiteins-hut. Dan kan ze zijn buik verwarmen onderweg.’

Tom was even wat minder alert. Nanyanika keek haar man recht aan, greep Toms pols en trok het lemmet langs haar keel. Langzaam gleed ze op de grond.

Tom grijsde. ‘Zo te zien had zij meer lef dan jij, zwartje.’ Hij duwde met zijn laars tegen haar lichaam. ‘Gooi haar lijk maar in de rivier.’

Hij raakte zijn gewezen, met veren versierde mantel kwijt. Zijn hoofdtooi en sieraden waren verdwenen. De bewerkte zwijnentand die hij van zijn vader had gekregen toen hij een man werd en die aan een leren koordje hing, was van zijn hals gerukt. Het enige wat hem niet was afgenomen, was de armband die was gevlochten van Nanyanika's haar. Hij had zijn mensen verraden om zijn vrouw te redden en uiteindelijk was ze toch vermoord. Hij had niet begrepen hoe hebzuchtig de slavenhalers waren. Toen hij op hun steiger stond, zag hij de ernst van zijn vergissing in. Hij klaagde niet toen zijn gezag hem werd ontnomen. Hij was het niet waard om anderen te mogen aanvoeren. Zelfs daarna verwachtten zijn mensen nog hulp van hem, dachten ze dat hij iets kon doen. Hij kon hun smekende blikken niet verdragen. Sommigen lieten zich op de houten planken vallen en begonnen te huilen. Er ging een luid geweeklaag op. De slavenhalers lachten en sleurden hen aan hun handboeien overeind. Zij die bleven jammeren, werden geslagen tot ze zwegen.

De regen stroomde door de opening in het bladerdak en ruiste op het water. De slavenhalers vervloekten het weer. Dit waren mensen die zich niet naar het land voegden, maar het in de vorm en afmetingen hakten die hun bevielen. Tientallen

bomen waren er geveld om deze aanlegplaats te bouwen, en de rivieroever eronder was tot op het gesteente gespleten.

‘De wereld huilt om ons,’ zei een van de stamleden, terwijl de tranen over zijn eigen gezicht liepen.

Het schip lag aan de steiger als een afzichtelijk spinneweb van timmerhout. De vrouwen gilden toen ze bij de opengesperde muil van het ruim kwamen, en rukten aan hun ketenen om weg te komen. Er was iets bitters verbrand om de stank te verhullen, maar die was in het hout getrokken. Bloed, zweet en alle viezigheid die het lichaam uitscheidt. Duizend smarten.

Iedereen die probeerde zich te verzetten kreeg een zweep tegen zijn kuit. In het halfdonker werden mannen en vrouwen liggend op hun zij aan houten planken geketend. Het luik ging met een klap dicht. Gesnik en gemompelde gebeden in het duister. Het gevoel dat de wereld verschoof toen het schip van wal stak en de stroming van de rivier opzocht.

Dag en nacht waren herkenbaar aan het licht dat van het dek erboven door het latwerk viel. Hij voelde zweren groeien op zijn huid en er trokken krampen door zijn spieren. Als hij naar het dek van het grote schip werd gebracht om beweging te nemen, keek hij niet naar het water.

In het donker, aan de kettingen, een vrouwenstem en haar adem zachtjes in zijn nek. ‘Wat heb je over ons afgeroepen? Waar is mijn kind? Je moet iets doen.’ Zijn onuitgesproken gedachte: nee, ik kan niets doen. Uur na uur, terwijl de boeien dieper in zijn polsen en enkels sneden. Links en rechts stierven mensen; ze werden stil en vonden eindelijk verlossing in de armen van de Geest. Maar zij bleef tegen hem praten. Dag na dag, tot hij zich afvroeg of ze al was gestorven en dit een demon was die was achtergebleven in haar stoffelijke omhulsel. Altijd diezelfde vragen: ‘Wat heb je gedaan? Wat heb je toch gedaan?’

Soms lekte er regen van het dek naar beneden, heerlijk koel en zoet op zijn tong. Bij zwaar weer sloeg er zeewater naar bin-

nen, dat brandde in hun wonden. Hun krappe wereld werd heen en weer geslingerd en kantelde bijna door een storm. Wie gewend was met een boomstamkano te gaan vissen kon ertegen. Anderen braakten over hun burens heen, die op hun beurt ook moesten braken.

Wat ze te eten kregen, smaakte nergens naar en stilde hun honger niet. Hij dacht aan de vissen die zijn vader had gevangen en die aan een stok boven het vuur werden gerookt. De zoetigheden die zijn moeder had gemaakt van melk en fruit. Uit alle macht probeerde hij iets te proeven in de klonterige brij van de slavenhalers; hij kruidde het met herinneringen en slikte het met moeite door. Hij zou niet doodgaan. De Geest had zich van hem afgekeerd. Hij wist dat hij ertoe was veroordeeld zijn vrouw steeds weer in elkaar te zien zakken terwijl haar bloed en haar leven wegstroomden uit haar keel. Hij had kunnen weten dat Nanyanika daarvoor zou kiezen. Als meisje was ze al uit jagen gegaan met de jongens, en haar vaders vermaningen dat ze zich aan de tradities moest houden, waren aan dovemansoren gericht geweest. Ze was behendig met een mes, vlug als een opgejaagd hert en kon hartverscheurend mooie sieraden maken. Haar leven verdroeg geen gevangenschap. Hoewel hij dacht dat hij zijn volk voor haar had verraden, had ze geweigerd zijn schuld te delen.

Ik verdiende je niet, dacht hij.

De deinende zee gaf geen antwoord.

Een hoogst eigenaardig etablissement

Beth veert met een schok op, even in verwarring. Ze vestigt haar blik op Visarend, die haar nog steeds met dezelfde ontspannen nonchalance aankijkt. Ze tuurt naar buiten. Er is niets te zien, behalve haar eigen vage spiegelbeeld in het glas.

‘Waarom kijk je uit het raam?’ vraagt hij. ‘Heb je de nacht nog nooit gezien? Er is daar niets.’

‘We gaan de verkeerde kant op. Ik herinner me de heenreis naar het Rusthuis. Toen kon ik ook niets zien, maar elke hobbel en bobbel, het kraken van de bomen en de geur van de sering en staan in mijn geheugen gegrift. Zet de koets stil en laat me eruit. Ik weet niet wie u bent of wat u van plan bent, maar ik wil er niets mee te maken hebben. Desnoods ga ik er op blote voeten vandoor.’

‘En waarom zou je dat doen?’

‘U zei dat u me naar huis zou brengen. Ik dacht dat lord Russell met zijn hand over zijn hart had gestreken, dat hij u had gestuurd. Wat is dit voor nieuwe wreedheid?’

Visarend verwaardigt haar met een glimlach. ‘Voorlopig gaan we deze kant op.’

Ze werpt een blik op de deurkruk. Het rijtuig heeft een flinke vaart. Als ze eruit springt, belandt ze misschien onder een wiel, of met een gebroken nek in de greppel. Haar vingers bewegen zenuwachtig en komen dan tot rust.

Waar hij me ook naartoe brengt, erger kan het niet zijn, denkt Beth.

Ze reizen in stilte verder tot het plassende geluid van de wielen verandert in een zacht geratel. ‘Nu zijn we in de stad,’ zegt hij.

Buiten staan de gebouwen dicht langs de weg in een wirwar van daken en gevelspitsen. Toortsen vonken en gedaantes schieten van de ene lichtvlek naar de andere. Rijtuigen passeren hen in tegenovergestelde richting, hun contouren vaag in het aanhoudende gemiezer.

De weg verbreedt zich. Gebouwen worden hoger en versmelten tot aaneengesloten huizenrijen. Wielen ratelen over keien. Aan weerszijden glijden muren van steen met glazen uitsparingen voorbij. Beth is gefascineerd door de herrie, de rook en de stank van deze angstaanjagende, verbijsterende plek.

‘Ga een stukje bij het raam vandaan als je het eng vindt.’

‘Zo groot kan een stad niet zijn. Ik heb wel afbeeldingen gezien, maar zoiets nog nooit.’

Visarend glimlacht. ‘De wereld is groter dan een paar bouwvallige krotten langs een landweggetje.’

‘Het lawaai, al die geuren. Hoe kan iemand zo leven?’

Hij tikt met zijn vinger op zijn knie. ‘Niet iedereen houdt van het voortdurende rumoer van de stad. Sommigen komen hier door omstandigheden terecht, voor anderen is het pure noodzaak.’

‘Waarom word ik hierheen gebracht?’

‘Geduld. We zijn er bijna.’

De koets komt rammelend tot stilstand. Even later staat de dwerg afgetekend tegen het licht naar Beth te kijken. Misschien denkt hij dat ze wil weglopen. Ondanks haar eerdere grote woorden betwijfelt Beth of haar benen haar verder dan tien meter kunnen dragen.

Visarend komt overeind, een reus in deze kleine ruimte. ‘Ga de koets maar wegzetten als we binnen zijn,’ zegt hij tegen de dwerg. ‘Ik denk niet dat onze vondeling veel tegenstand zal bieden.’

Hij steekt Beth zijn hand toe. ‘Het is maar een klein stukje lopen. Je bent volkomen veilig.’

‘Waar zijn we?’

‘Ergens waar het warm is, waar je te eten krijgt en waar je die vieze voddën uit kunt trekken. Voordat de nacht voorbij is, lig je in een zacht bed.’

Ze drukt zich tegen de rugleuning. ‘Het is een list.’

‘Absoluut niet. Je hebt een zware reis gehad, maar het ergste is achter de rug. Ik zal je helpen als dat nodig is.’

Ze pakt zijn hand. Warm en zacht. Onbewust wrijft ze hem tussen haar handpalmen, en ze voelt de groeven en de harde knokkels.

‘Zie je wel,’ zegt hij terwijl hij zijn hand zachtjes terugtrekt. ‘Ik ben een mens als ieder ander. Deze kant op.’

Het is intussen droog en de lucht wordt minder kil. Hij neemt Beth mee door een steegje tussen twee huizen; zijn benen nemen grote happen uit het pad. Er schijnt een zwak licht door de gordijnen die voor de ramen hangen. Overal hangt de stank van bittere rook. Beth hoest en drukt haar mouw tegen haar neus en mond. Ze heeft moeite haar begeleider bij te benen en die gaat noodgedwongen langzamer lopen.

Concentreer je, houdt ze zichzelf voor. Laat je niet weer beetnemen.

Er brandt een lamp in een houder naast een deur die is verstevigd met ijzerbeslag. Visarend haalt een sleutel uit zijn vestzak. Met een zachte klik zwaait de deur open. Hij pakt de lamp en wenkt. Met haar armen stijf om zich heen geslagen loopt Beth achter hem aan. Vanuit het halfduister staren gedaanten hen aan.

‘Wie zijn dat?’

‘We zijn alleen,’ zegt Visarend.

‘Nee. Ik zie anderen. Ik wist dat dit een list was.’

Zijn voetstappen klinken hard op de houten vloer en het licht valt in een poel om hem heen als hij door de kamer loopt. Hij houdt een waspit bij de vlam en steekt er kaarsen mee aan die in muurkandelaars staan. De schaduwen smelten weg. Hoge spiegels, die op regelmatige afstand van elkaar de muren bedekken, weerkaatsen tientallen spiegelbeelden. Van onder een bos touwachtig haar kijkt Beth zichzelf aan. Er zit een dikke laag modder aan haar voeten gekoekt. Ze is zo mager dat je bijna door haar heen kunt kijken.

Ben ik dat, denkt ze, ben ik dat echt?

‘Welkom in het Huis van de Maskers,’ zegt Visarend.

Ze plukt aan een van de gaten in haar gehavende jurk. 'Ik heb geen geld.'

'Een schuld van die aard hoeft je onder dit dak niet te voldoen.'

'Wat is dit dan voor een huis?'

'Dit is je nieuwe tehuis. Snapt u dat?'

'Mijn... tehuis.' Haar lippen keuren de woorden. 'Is het van u? Ik wist niet dat Moren bezittingen konden hebben.'

'Het is eigendom van de Abdis. Je zult te zijner tijd met haar kennismaken. Eerst ga ik de Fikser halen. Hij zal je kwalen behandelen. En misschien stelt hij je een paar vragen. Beantwoord die zo eerlijk mogelijk.'

'Laat u me hier achter?'

'Ik ben zo terug. Ik ga ervan uit dat je niet van plan bent jezelf iets aan te doen of iets kapot te maken?'

'Nee...' Ze laat haar hoofd hangen. Een pluk nog vochtig haar valt voor haar gezicht.

Is dit alleen maar een lieflijker hel? vraagt ze zich af.

Scherven van een bestaan

De paarden zijn gestald tegen de tijd dat Visarend over de binnenplaats loopt, en zijn werk in de zaal met de spiegels zit erop. De kamer boven het koetshuis wordt door vocht geteisterd, maar vannacht heeft de wind de regen een andere kant op geblazen en zijn zijn muren voor het ergste gespaard gebleven. Hij trekt zijn kleren uit en hangt ze in de kast. De wasmeid heeft zijn hemd en kuitbroek voor morgen al klaargelegd.

Visarend loopt naakt door zijn kamer. Hij heeft een hekel aan de kleren die deze mensen hem hebben gegeven. Zelfs de fijnere stoffen schuren als gaspeldoorn over zijn huid. Het bed in de hoek neemt veel plaats in, maar hij heeft het nog niet eenmaal gebruikt in de jaren dat hij in het Huis woont. Hij slaapt liever